

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. uri zjutraj, a ob ponedeljskih ob 5. uri zjutraj. Naročnina znesla: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; a pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za izposojništvo celoletno K 28.—

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnštvo je v Franciškanski ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnštvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašavanju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Ponarejalec 50kronskih bankovcev v Novem Udmatu oproščen!

Klerikalec in draginja.

Ni ga človeka v Ljubljani, ki bi se brez sramu upal trditi, da je življenje po ceni. Stanovanja, živila in obleka, vse je tako drago, da ljudstvo kar ječi pod neznosnimi razmerami.

Edinole klerikalci, ki sedijo okoli polnih krožnikov in stanujejo okoli šenklaške cerkve, ne čutijo draginje in nimajo potrebe, da bi je zmanjšali.

V deželnem zboru kranjskem so, kakor je vsakomur znano, bili klerikalci tisti prijatelji ljudstva, ki so skočili po koncu proti predlogu naprednih poslancev radi draginje. Klerikalci so v deželni zboru celo trdili, da draginje v Ljubljani sploh ni.

V nedeljo smo slišali iz ust šentjakobskega župnika, ki je raz prižnice govoril o draginji, kako si mislijo klerikalci rešitev draginjskega vprašanja. Župnik je namreč dejal, da bi bilo draginji takoj pomagano, če bi ljudje jedli mesto mesa in pečenke — močnik! Seveda je mislil župnik, da naj bi samo nižji sloji jedli močnik, gospodje župniki in druga gospoda pa naj bi obirala piške.

Včeraj pa so klerikalci podali najbolj interesantno izjavo glede draginje. Deželni odbornik dr. Pegan je namreč včeraj sklical v Trnovo na Opekarski cesti javen shod, na katerem je tudi govoril o draginji. Podal je pri tej priliki izjavo, ki brez ovinkov povedo stališče naših klerikalcev v draginjskem vprašanju in ki potrjuje mnenje, da se hočejo res norčevati klerikalci z meščani in z našim ljudstvom sploh. Dr. Pegan je dejal dobesedno: „V Ljubljani masa ljudstva ni konsument za meso. Zato je popolnoma brez pomena za maso ljudstva če se podraži meso za 1 ali 2 kr.“

Ker stoje klerikalci na tem stališču, zato je bil predlog naprednih poslancev radi draginje v deželni zboru zanj le udarec v vodo, govorjenje skozi okno!

Dr. Pegan je pa tudi omenjal, da klerikalci draginji nočejo odpomoči s tem, da bi se znižale cene mesa, s tem, da bi se pocenil sladkor in moka, marveč edinole s preustrojitvijo današnjih socialnih razmer. Kako bo s to frazo odpravil draginjo, Pegan ni povedal. Deželni odbornik Pegan je govoril o depektraciji, ki bo — po njegovem mnenju — šele nastala, če bi se upeljalo argentinsko meso. Dejal je, da suša lanskega leta ni kriva draginje pri živini, kakor tudi ni hotel priznati, da pomankanje živine v veliki meri že danes obstaja in baš to provzroča današnjo draginjo mesa.

Kako resno smatrajo klerikalci draginjsko vprašanje, kaže tudi izjava dr. Pegana, da se z „malenkostmi“ noče pečati in da noče govoriti o draginji „bombončkov“. Govoril je tako deželni odbornik o tako važnem živilu kot je sladkor. Vsaka

hiša ga danes konsumira precejšnje množine, vsaka gospodinja toži, da je vsled velike agrarne politike sladkor v Avstriji dražji kot avstrijski sladkor na Angleškem. Ker pa naši klerikalci uganjajo veliko agrarno politiko, zato se iz draginje sladkorja norčujejo in na javnem shodu trdijo, da naj jo ljudje odpravijo s tem, da naj pojedjo manj „bombonov“ in manj „piškotov“.

Da bi Pegan tako govoril pri Sv. Trojici v farovžu, bi mu ne zamerili, a da se upajo klerikalci danes že v Ljubljani uganjati tako komedijo z meščani, to se že vse neha.

Dr. Pegan je ta načela zastopal celo pod kontrolo pristašev narodno-napredne stranke. Kako klerikalci govorijo o draginjskem vprašanju, če so sami med seboj, si lahko mislimo. Cisto izven vsakega dvoma je, da so naši klerikalci naravnost za draginjo mesa, sladkorja in moka. Oni pač dosledno delajo veliko agrarno politiko, ki je škodljiva tako našemu meščanu kakor tudi našemu malemu kmetu.

Klerikalen shod v Trnovem.

Včeraj dopoldne se je vršil v Trnovem na Opekarski cesti javen klerikalni shod, na katerem je govoril o draginji dr. Pegan. Mož je mislil, da bo lepo nemoteno slepil ljubljansko prebivalstvo; toda zmotil se je. Na shod je namreč prišel tudi g. Ribnikar, ki je postavil dr. Peganove trditve o draginji pravo v luč.

V nekdanji Kotnikovi gostilni se je zbralo okoli 20 pristašev klerikalne stranke in še nekaj naprednjakov in socialnih demokratov. Shodu je predsedoval Gostinčar ml., ki se je odlikoval po tem, da je sam bil največji hujšak in da se po slavnih klerikalnih zgledih poslužil tudi pri tem zborovanju nasilstva in vzel g. Ribnikarju besedo, ne da bi bila dana prilika odgovarjati v govoru na izvajanja klerikalnega govornika.

Dr. Pegan sam je govoril kakršna pijana „barabca“ in ne kakor deželni odbornik. Vsaka druga beseda, ki jo je rabil, je bila psovka. Z naprednjaki je dejal, da se klerikalci ne bodo borili, ker se s „smrkavci“ ne bore. Narodna stranka je dejal, da je „mrhovina“, za katero nima Doberlet zadosti slabega voza, da bi jo kam peljal. Ljubljana naj bi se imenovalo po njegovem „Hribarjado“. Najbolj originalno je govoril o draginji. Socialni demokratje delajo draginjo z nesmiselnimi štrajki in zahtevami po zvišanju mezd. Draginjo, da čutimo le pri trgovcu. Če upeljemo argentinsko meso, bo naš kmet dejal: „Z bogom živina, z bogom živinoreja“. Kmet bi ne smel prodajati živine ne iz hleva in ne na sejmu. Zanimivo je priznanje, da je „Gospodarska Zveza“ kupovala vole potom mešetarjev

in prekupcev. V Ljubljani masa ljudstva ni konsument za meso. Zato je popolnoma brez pomena, za maso ljudi, če se meso podraži za 2 ali 4 vin.

Govornik vpraša, koliko liberalnih smrkovcev in pobov se zanima za draginjo. Pegan je tudi povedal, da klerikalci že več let niso imeli v Trnovem shoda in da sedaj zopet le radi volitev letajo okrog hiše kakor črni tiči.

G. Ribnikar je razložil, kako pogubonosna je veleagrarna politika naših klerikalcev za meščana in za našega malega kmeta. Tudi kmet trpi danes na draginji živine, od katere imajo dobiček le veleposestniki. Zgornjeavstrijski deželni zbor zastopa vse drugače interese malega kmeta. Izrekel se je za uvoz argentinskega mesa, da si kmetje počasi vzgoje nov naraščaj živine in da se odpomore revežem, ki trpe pomankanje na draginji mesa. Naši klerikalci pa s svojo veleagrarno politiko ne draže le mesa marveč tudi še druga živila, kakor sladkor in moka. Dobiček od njihove politike imajo le veleposestniki, nemški grofi in ogrski magnati.

Kakor da bi jih našel za razbeljenim železom zatulili so klerikalci, ko je govornik začel ožigosati klerikalno gospodarstvo in nasiljstvo v deželi. Posebno divji je bil trnovski kaplan Gostiša, ki se je odlikoval po tem, da se je repenčil zoper svojega župnika. S tem je dal najboljši vzgled kako gre celo duhovnik zoper duhovnika, če kdo noče ravno trobiti v klerikalni rog.

Ribnikarju je odgovarjal dr. Pegan. Klatil je take, da ga je res lahko sram. Včasih smo imeli pred deželnimi odborniki rešpekt, Pegan pa se je obnašal kakor se noben pobalin v Ljubljani več ne obnaša, po vsebini pa je bil smisel njegovega govora tak, da je škoda papirja zanj. Govoril je celo o sv. Pavlu in o krščanski ljubezni za vse, kar je na svetu dobrega in za vse, kar se ima še dobrega napraviti, gre za sluga edinole klerikalcem. Naprednjaki so vsega krivi, ker so imeli nad 60 let gospodarstvo v rokah. Pravi, da klerikalci so pravični, kjer je deliti pravico; dobrote pa izkazujejo le svojim pristašem! Par minut preje pa je zabavljal čez naprednjake, češ, da oni tako delajo. Govoril je tako, kot da bi samo šenklaški korarji bili v Ljubljani tisti ljudje, ki kaj delajo. Cisto pametno je pripomnil, da je lump, kdor bogati na škodo drugih. Povedal je tudi, da je krivično, da živi on kot odvetnik od dela svojih koncipientov, dejal pa je, da on razmer danes ne more še izpremeniti in da bo še naprej jedel iz potu drugega obraza, v okvir pa bo dal katoliško teorijo krščanske ljubezni. Pegan je tudi na dolgo in široko razkladal, kaj in kako je iz naprednjakov postal klerikalec. Z 18 l. že ga je obvestil sv. duh, dočim Tirolec postane pameten šele s 40 leti, Šuklje se je pa še pozneje spokoril.

Shod je pokazal, s kakšno hrano krmiijo klerikalci svoje backe. Kdor je količkaj mislil, se mu je moral nastop klerikalnega voditelja gabit.

Končal je shod s tem, da je predsednik zaklical: „Živio naš kaplan!“ Naprednjaki bi prav storili, da bi vsak klerikalen shod posetili. Tako bi se ljudem najprej odprle oči in klerikalci bi kmalu prenehali uganjati sleparijo z nevednim ljudstvom.

Splošni pregled.

Samouprava in Masaryk.

Belogradska „Samouprava“ je prinesla članek o Vasiću in o falzifikatih, kjer govori zelo previdno o celi aferi. Pravi, da se je treba v takih slučajih varovati prenapetih sklepov in da je treba previdno postopati. Tudi Masaryk se je baje prenapetil v svojih sodbah glede Forgacha. Sploh trdi „Samouprava“, da je ta stvar notranja zadeva Avstrije in da se Srbija ne potrebuje vznemirjati zaradi avstrijskih zadev, posebno sedaj ne, ko vlada med obema državama političen mir. „Čas“ dokumentira te besede na uvodnem mestu na ta način, da ima „Samouprava“ namen pomiriti javno mnenje v Srbiji ter vzdržati mir in prijateljske odnose k Avstriji, dokler ne steče trgovinska pogodba, ker Srbija te pogodbe vsled gospodarskih razmer potrebuje. To je torej namen onega komuniké v „Samoupravi“. Profesor Masaryk se je izrazil proti tem besedam, da ni bil njegov namen, kakor trdi „Samouprava“ moliti mir, ki je komaj zopet zavladal med obema državama, ampak da je afera Vasić splošnega pomena, ki ga je bilo treba odkriti. Članek o samoupravi je delo srbske diplomacije, ki bi se rada prikupila Aehrenthalu, toda v njem je le zašla v nova protislovja. Kdor razmere dobro pozna, bo lahko spoznal te diplomatske intrige. Tudi „Štampa“ trdi, da bi bil Masaryk storil bolje, ko bi bil molčal. Toda diplomatske intrige so prišle prepozno in postopanje napram Vasiću kaže, da imajo vlade svoje namene, da se diplomatično rešijo.

Košutova afeta.

Poročali smo včeraj o 164.000 K, ki jih je zbral mažarski narod za pogreb Ludovika Košuta, ki pa so izginili neznano v čegav žep. Eötvös je rekel, da je plačal dolgovne Košutovih sinov, Košut pa je trdil, da ni ničesar prejel. Sedaj se je baje dokazalo, da je Fran Košut res prejel 50.000. Kam pa je Eötvös dal drugi denar, se bo kmalu pokazalo.

Protestni shod poljske napredne mladine proti klerikalizmu na univerzah.

Poročali smo že o dogodkih na kakovski univerzi in o nastopanju napredne mladine proti teologu Zimmermannu, ki je

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[180]

Cezarjevo premišljevanje je trajalo dolgo časa. Roccasanta je zdaj molčal in čakal. Naposled je Cezar dvignil glavo in zamrmral:

„Dobro bi bilo imeti zanesljivega človeka, ki bi lahko šel na Caprero . . .“

Marki je razumel: Aleksander VI. je bil obsojen na smrt.

„Svetlost“ je dejal z mirnim glasom, „kakor da se ni pravkar odločilo nekaj strašnega, Svetlost, ako imate kako — delikatno nalogo za Caprero, vam lahko svetujem takega človeka . . .“

„Kdo je to? . . .“

„Mlad mož, ki sem ga imel v svojih opravkih dovolj prilike presoditi, proučiti in oceniti: lektor njegove Svetlosti.“

„Abat Angelo!“ je vzkliknil Cezar zaničljivo.

„On sam, Svetlost! Ne sodite ga prezgodaj slabo; on ima dragoceno lastnost! Častihlepen je! A častihlepnost, Svetlost, je najboljša orodje. Tisti, ki ravna iz vdanosti, se lahko zmoti; on se obotavlja in tipa okoli sebe; tisti ki ravna iz sovražstva, je malo izvrsten sluga; on pozablja vse, samo da dela za svoj lastni račun in za svoje slepe sovražstvo. Častihlepen pa, naučljiv, spreten in umen služabnik, je pripravljen tudi za najtemnejše delo in bo za vsako ceno dosegel svoj cilj, ker ravna hladnokrvno. Vzemite duha srednje vrste ter namignite temu duhu s častjo, po kateri

na tistem hrepeni. Pokažite mu priliko, da se kmalu okrasí s to častjo — z eno besedo, pitajte njegovo nečimernost. Tak človek je vaša kreatura . . . izdal bo vse, kar hočete, izdajstvo mu bo postalo domače ozračje, Aleksander VI. bo zamen, da je obsipal malega abata, ki ga ves svet prezira, z dokazi svojega prijateljstva . . . On, Angelo, je v svoji senci, strmeč na mitro, o kateri sanja, že danes pripravljen izdati starega Borgia, če mu vi obljubite to mitro. Ah, Svetlost, ako imate takšno opravilo, ne izberite si niti vdanega človeka, niti človeka, ki sovraži; vzemite častilakomnega, vzemite abata Angela . . .“

„Zdi se mi, da imate prav, marki,“ je dejal Cezar sanjavo. „Toda abat hoče potemtakem postati škof?“

„Da, za enkrat.“

„Jaz za svojo osebo ne vidim nikakih zaprek.“

„Če je tako, potem hitite, Svetlost. Povedal sem vam: mudi se. Rim se dviga. Treba je udariti z velikim udarcem ter si z enim mahom zagotoviti narodovo občudovanje in narodov strah . . .“

„Kje je abat?“ je vprašal Cezar nenadoma.

„Ostal je v Tivoli. Ali hočete, Svetlost, da ga posetim?“

„Ne; jaz sam pojdem v Tivoli. Vrnite se naravnost v Rim . . . Koliko časa se lahko še držite?“

„Nekaj dni . . . Toda če vem, da je dogodek, o katerem govoriva, gotov, mi bi dala ta zavest moči. Nekaj vesti in govorica, spretno razširjenih po nemirnem mestu, lahko zelo izpremeni obraz položaja.“

„Idite torej, dragi marki. In ne pozabite, da je vaš blagor navezan na mojega.“

„Ali bi bil tu, Svetlost, če ne bi bil prepričan o tem?“

Roccasanta se je poslovil od Cezarja ter se takoj odpravil na pot.

LV.

Abat Angelo.

Cezar Borgia je zaupal poveljstvo svojih čet enemu izmed starih vojakov, s katerimi se je bil obdal, ter odpoval z majhnim spremstvom v Tivoli. Ker je malo počival in naglo jezdil, je dospel že na večer drugega dne.

Jedva dospel v stanovanje, ki je prej služilo njegovemu očetu, je Cezar poklical abata Angela. Z radovednostjo mu je pogledal v obraz.

Abatu Angelu je bilo štirindvajset do petindvajset let. Toda zdelo se je, da jih ne šteje nad dvajset. Bil je to — vsaj na zunaj — dovršen primer dvornega abata: galanten in vstrečljiv, namaziljen in nališpan vedno po najnovejši modi. Izraz njegovega svežega in rožnatega obraza je bil tako nedolžen, da je nehote moral vzbujati v očeh zaupanje. Toda iz njegovih sivih oči so včasih prihajali vznemirljivi, stranski pogledi.

„Torej, abat,“ je dejal Cezar ter se vrgel v naslonjač, „kaj mislite vi o položaju?“

Abat Angelo se je zdrnil. Cezar še nikdar ni bil govoril z njim o resnih rečeh. Marsikaterikrat je bil sicer navzoč pri rodbinskih posvetovanjih, toda nihče se ni zmenil zanj: postal je bil nekako domače pohištvo.

„Svetlost,“ je odgovoril ter siloma zardel, „takšno važno vprašanje . . . pa meni . . . ubogemu lektorju njegove Svetlosti . . . to je prevelika čast!“

„Čast ali ne čast, vprašam vas za vaše mnenje. Umni ljudje so redki . . . in še redkejši so zvesti družabniki. Vi ste izmed ljudi te vrste: govorite torej s popolno odkritostjo in ne čekajte besed. V trenutku je dober nasvet toliko vreden kakor dobljena bitka.“

(Daj.)

imel pravadati na krakovski univerzi. Senat je nastopil proti akademikom s pomočjo policije. Dne 5. t. m. se je vršil protestni shod poljske napredne mladine v Lvovu, na katerem se je sprejela resolucija, ki se glasi: Poljska napredna mladina na lvovski univerzi se pridružuje protestom, ki jih je dvignila napredna mladina na krakovski univerzi proti klerikalizmu na poljskih visokih šolah, posebno proti predavanjem prof. Zimmermanna. Mladina obsoja postopanje akademičnega senata kar najostreje, ker se je poslužil policije, namesto da bi branil neodvisnost visoke šole proti tujim napadom. Po tej resoluciji priporoča shod poljski napredni mladini oster boj proti klerikalizmu.

Vlinska gubernija

je končno ločena od poljskega kraljestva in je priključena kot gubernija k ruskemu carstvu. Zgodilo se je to v komisiji ruske dume brez dolgih diskusij, dasi je bilo vprašanje zelo važno. Vlinska gubernija ima večino poljskega in ukrajinskega prebivalstva in bo sedaj dobila popolnoma rusko upravo, cerkev in šolo: ter se bo v nekaj letih porusila. Ruski škofje so že na delu za zasluge, ki jih bo nagradila nacionalistična vlada. Seveda je vprašanje, če pojde vse tako lahko, kakor si misli komisija v dumi, ker vsak pritisk rodi odpor.

Finske predloge v dumi.

Ministrski predsednik Stolypin je podal dumi dvoje novih predlogov finskih zakonov, ki jih je odklonil finski zbor. Ena govori o enakopravnosti in prednosti ruskih podanikov na finskih tleh, druga pa se tiče pravosodja, ki bo sedaj stalo popolnoma pod rusko oblastjo in bo podrejeno petrograjskemu vrhnemu sodišču.

Ponarejevalec 50 kronskih bankovcev v Novem Udmatu oproščen.

V sredo popoldne se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem obravnava proti znanemu ponarejevalcu 50 kronskih bankovcev v Novem Udmatu, Benediktu Sotlerju in njegovi „koruzni“ ženi Mariji Zeilhofer. Oba obtoženca pohabljeni na nogah, sta vzbujala splošno zanimanje in pomilovanje.

Benedikt Sotler je, kakor smo že svoječasno poročali v našem listu, po poklicu črevljar, 20 let star in jako inteligentnega obraza. Govori tiho, mirno in premišljeno. Marija Zeilhofer, 24 let stara, šivilja, hči umrlega učitelja v Poljčanah, je suhega podolgastega obraza, na katerem se poznajo sledovi prestanega preiskovalnega zapora.

Po običajnih formalnostih se je prečitala obtožnica v istem smislu, kakor je že svoječasno poročalo „Jutro“.

Priznanje obtoženca. Sotler kot ženin.

Na vprašanje sodnega predsednika Vedernjaka, če se čuti krivega, odgovori obtoženec: Da.

Nadalje pripoveduje sledeče: „Obiskoval sem le 4 razredno ljudsko šolo, potem se učil črevljarstva. Delal sem pri svojem očetu in ko sem se seznanil s svojo sedanjostjo, sem se preselil. Najprvo sem stanoval zase, potem pa s svojo zaročenko skupno. Pred par meseci sva se sklenila poročiti in sicer dne 28. nov. t. l.“

Sotler kot risar.

Sotler izjavi dalje: „Poleg svoje čevljarke obrti sem se bavil tudi z risanjem. Delal sem načrte za inženirja Belkhäusa v patentnem uradu na Dunaju. V to svrhu sem rabil veliko svinčnikov, peres itd.“

Kako je nastal 50 kronski bankovec.

Okoli 16. novembra prinese moja zaročenka, ko je nakupovala za balo, 50 kronski bankovec domov. Ko ga gledam, začnem premišljovati, ne da bi kaj slabega mislil, če bi ga zamogel s svinčnikom ponarediti. Za vzorec sem imel pravi bankovec. Celo stvar sem imel za nekako šalo. Vrat pri delu nisem zaklenil.

Kako je prišel 50 kronski bankovec na dan.

Tudi soobtoženka Marija Zeilhofer prizna svojo skrivnost. Med drugim izpove: „Zadnji čas, ko se moj zaročenec ni več bavil s čevljarstvom, je začel risati. Ko sem mu prinesla pravi bankovec, je prišel na misel, da ga poskusi s svinčnikom ponarediti. Dala sem mu „pauzopapir“, katerega sem rabila pri svojem delu. Ko je bil bankovec izgotovljen, mi ga je izročil z naročilom, naj ga kje izmenjam ter mi rekel: „Ga bova pa pila, še ga boš srečno oddala.“ Bankovec sem izročila deklici Ivani Zupančič z naročilom, naj gre k Bizjaku po pivo in eno klobaso, od tam pa k peku Jezeršku po kruh. Rekla sem ji, da jo počakam na cesti. Ko nekaj časa čakam, se punčka vrne v spremstvu orožnika.“

Zaslišanje prič.

Ivana Zupančič, 11 let stara, izpove v smislu izjave Marije Zeilhofer. Dostavi pa še: „Šla sem najprej k Bizjaku po pivo in klobaso, a tam so mi rekli, da ne morejo menjati. Od tam sem šla k peku Jezeršku ter zahtevala za 20 vin. kruha, nakar je prišla vsa stvar na dan.“

Druga priča pek Jezeršek izpove isto.

Oba bankovca so poslali na Dunaj v bančni urad. Komisija je takoj spoznala, da sta bankovca ponarejena z navadnim svinčnikom in persom in sicer tako slabo, da je sama komisija poznala, da sta „gänzlich misslungen“.

Porotnikom se stavijo 3 vprašanja.

Zagovornik dr. Ravnihar

je dejal: Ko sem dobil predvčerajšnjem obtožnico v roke, sem mislil, da imam zopet kakega Prelesnika zagovarjati, a pozneje sem spoznal, da je to navadna šušmarija. Bankovec je tako slabo ponarejen, da ga mora vsak otrok spoznati. Zaključil je svoj govor s klicem na porotnike: „Gospodje porotniki: Pošljite oba obtoženca domov in jima dajte za napitnico znani izrek: „Schuster bleib bei deinem Leisten“; ali pa slovensko: „Le čevlje sodi naj koptar“.

Porotniki so krivdo z 8 glasovi zanikali, nakar sta bila ženin in nevesta oproščena.

Dnevne vesti.

Naše cenjene zunanje naročnike prosimo, da čim prej obnovijo naročnino, a one, ki nam na naročnini kaj dolgujejo, da dolg poravnajo, ker bomo sicer primorani ustaviti jim pošiljanje lista, kar bi bilo neprijetno nam in gotovo tudi njim.

V poljanskem predmestju je vse mrtvo. Prejeli smo: Tudi v poljanskem predmestju imamo napredno „Gospodarsko in politično društvo“, ali ono spi in dela nič, prav nič. Blizajo se občinske volitve in povsod se pokazuje živahno gibanje in vsestransko delovanje, samo v našem kraju se nihče ne gane. Kaj dela odbor, njega načelnik in tajnik? Govori se celo, da je tajnik odstopil. Naj se voli nov odbor, ki bo res kaj delal, ali naj se pa društvo razide, ker boljše je, ako društva sploh ni, kakor da bi spalo in nič ne delalo. — Več narodno-naprednih volilcev.

Vsiljiv nemški župnik. Iz vseh krajev slovenske domovine dobivamo od naših naročnikov nekake „prošnje“, ki jih raz-

pošilja iz Ljubne tamošnji župnik za nekako cerkev. Mož je pravi trgovec in ne prosi zastoj, nego prodaja razne razglednice, seveda, za tako ceno, kot se razglednice nikjer ne prodajajo. Upamo, da bo vsak Slovenec toliko pameten, da bo vrnil vsiljivemu nemškemu župniku njegovo „prošnjo“ in razglednice.

Jubilej pevca. „Glasbena Matica“ je priredila v sredo zvečer v „Nar. domu“ na čast svojemu najstarejšemu pevcu v zboru, gosp. Ant. Razingerju, ki je slavil svojo 60. letnico, pevski večer. Predsednik „Glasbene Matice“, dr. Ravnihar je orisal zasluge jubilarja, ki so ozko združene z delovanjem pevskega zbora „Glasbene Matice“. Bratje sopevci so izročili jubilarju krasen briljanten prstan, godba pa je med viharim ploskanjem zaigrala „Naprej“. Slavljence se je očitno ginjen zahvaljeval za čestitke in želel pevskemu zboru dovolj uspeha.

Volltve v delavsko zavarovalnico v Trstu. Od raznih strani — posebno s Primorskega — nas povprašujejo, ako dela ljubljanski skupni odbor pri vprašanju teh važnih volitev spoznamo s tržaškim slovenskim odborom. Na vsa ta vprašanja odgovarjamo, da smo se prepričali, da je temu tako in za to priporočamo volilnim upravičencem, da pošljejo brez skrbi in gotovo podpisane, ali prazne glasovnice gg. Lenarčiču ali Kregarju, ki bosta storila tako, kakor to zahtevajo naši narodni interesi.

Slovensko deželno gledališče. Včeraj popoldne se je ob jako dobrem obisku pela zadnjič v sezoni Lehárjeva „Knežna“ z običajnim dobrim uspehom, ako odštejemo neokusne „šale“ nekega „gospoda“. Profesorja Clerinaya je igral mesto obolelega g. Bohuslava, z dosti srečnim uspehom g. Križaj. — Zvečer smo poslušali prvič v sezoni komedijo „Kraljevska visokost“, od William Somerset-Manghama, katero poznamo še od lanskega leta pod imenom „Sebastian, veliki knez georgijski“. Dramske novitete in reprize z letošnjega in lanskega repertoarja prihajajo sedaj za čuda pogosto iz gledališke čarovniške kuhinje; dobro razumemo, da treba številnost letošnje opere in opere umetno zakrivati z damsko hyperprodukcijo in v nemo, da pri tem ne zadevajo nobena krivda ravnateljstva, ki je interesovano na mnogovrstnosti repertoarja; znano pa nam je tudi, da sta gg. Benišek oz. Talich v krajšem času naštudiral več opernih in operetnih novitet. — „Kraljevska Visokost“ v resnici kabinetska igra z ironizirajočo satirizirano ostrino proti klečeplazenju pred divznimi visokimi imeni. Ima pa tudi moralizirajočo tendenco: pokazati hoče, da ime samo na sebi še daleč ne dela človeka, pač pa značaj in srce. O komediji se je sicer že lansko leto obširno pisalo v različnih listih in se smatramo prav zato prostega dolžnosti, še enkrat analizovati vse delo. — G. Nučič je dal velikega kneza elegantno, z arikratsko mirnostjo, z lepo masko in mondarinskimi manirami. Ga. Bukšekova se je izbornu vživela v tip ženskega parvenuja in ga izvedla dosledno v veliko zadovoljstvo nas in občinstva. Kot lady Wanley je nastopila letos gospa Danilova z običajnim odličnim uspehom; njene krasne in vele-elegantne toilete, ki pričajo o finem okusu gospe Danilove, so zbujele splošno pozornost. Pohvalno omenjamo nadalje gdč. Wintrovo, ki je bila izborna, kakor pri njej drugače niti ne pričakujemo. G. Verovšek bo svoji ulogi koristil, ako bo v prvem aktu dosti manj drastičen; g. Peček je jako ugajal; dame Iličičeva in Thalerjeva ter gg. Bukšek, Danilo in Povhe naj bodo pavšalno pohvaljeni. G. Habič naj prihodnjič pazi, da ne zamudi nastopa in ne napravi tako mučne

pavze kot sinoči. — Proti „pananju“ se zavarujemo. — G. ravnateljstvo sporočamo, da se pri dnevnih blagajni ponovno dogajajo neredne manipulacije z našim sedežem.

Narodna čitalnica v Kamniku priredi v nedeljo, dne 11. decembra 1910 točno ob 7. zvečer v društveni dvorani dramatično predstavo „Simona“, igrokaz v petih dejanjih. Predprodaja vstopnic za sedeže od prve do pete vrste v trgovini gosp. Antona Slatnarja.

„Narodna čitalnica“ v Novem mestu priredi v soboto, dne 10. t. m. koncert salonskega orkestra z novim sporedom. Začetek ob 8. uri zvečer.

Pomagalo je. Merodajni krogi so si vzeli k srcu našo kritiko mengeških cest in sedaj se te ceste — kakor nam poroča naš tamošnji dopisnik — že popravljajo. Nas veseli, da se merodajni krogi ozirajo na upravičeno kritiko v časopisu in upamo, da bo naša kritika tudi drugikrat in drugje upoštevana — vse v interesu stvari same.

Mednarodni muzej za jamsko znanstvo v Postojni. Rumunski kralj Karel I. je podaril za zgradbo jamskega muzeja v Postojni 1000 K. Obenem je prejel načelnik zgradbenega odbora, jamski tajnik g. Andrej Perko pismo, v katerem izraža kralj Karel svoje zadovoljstvo, da se namerava sezidati v Postojni mednarodni jamski muzej.

Premetena goljufica. Pred nekatere rimi dnevi je prišla k nekemu mesarju na Dunaju lepa mlada dama in kupila 2 kg mesa. Dama je imela s seboj velik loncec, v katerem je spravila meso in ga nato pokrila s pokrovom. Kar naenkrat na veliko žalost zapazi, da je pozabila denarnico doma. Vsled tega je takoj položila loncec na mizo in odšla po denar, a bilo je ni več nazaj. Ko je mesar pobral loncec, je zapazil, da je prazen. Manjkalo mu je namreč — dna.

Žalostna smrt pijanca.

Iz Mengša nam poroča naš dopisnik: Tukajšnji posestnik in mizar Kobilca je imel slabo navado, da je večkrat in preveč pil. V pijanosti je potem doma razgrajal ter vznemirjal in pretepal člane družine.

Preteklo sredo (7. t. m.) pozno ponoči je prišel zopet pijan domov in je začel pretepavati prav neusmiljeno najprej svojo taščo, potem je hotel tepsti pa še ženo. Ta je pa pravočasno zbežala in se skrila — v svinjak, kjer je vsa v trepetu poslušala možovo vpitje, ki jo je povsod iskal, ali je vendar ni mogel najti v njenem skri-vališču.

Ko je Kobilca tako iskal svojo ženo na vse strani, se je v temi spotaknil in padel v neko luknjo, pri tem pa je udaril z glavo ob neki voziček in takoj je vtihtnil.

Domačinom se je zdelo čudno, da je pijanec naenkrat vtihtnil in da ga ni čisto nič več slišati in šli so ga iskat. Našli so ga ob vozičku — mrtvega. Smrt je namreč nastopila takoj.

Res, žalosten konec pijanca. Da se ni vdal mož alkoholu, bi lahko še dolgo živel in bil koristen član družbe, tako je pa skoraj boljše, da je mrtev, ker pijanci, ne samo, da niso koristni, nego so naravnost škodljivi človeški družbi.

Razne vesti.

* Proces radi Crippenove zapuščine. Radi zapuščine umorjenega dr. Crippena je nastal sedaj velik proces. Kakor znano, je dr. Crippen vse svoje premoženje zapustil svoji bivši ljubici le Neve. Proti temu pa se je sedaj pritožila sestra umorjene dr. Crippenove soproge, ki živi v Brooklynu v Ameriki in je po svojem zastopniku že vložila pritožbo na sodišče.

Mali listek.

Tolstoj in njegovo poslanstvo. — Tolstoj kot učitelj.

(Spisal Ernest Howard Crosby. Z dovoljenjem založnika iz angleščine preložil Ljudevit Furlani. Izdala Narodna Založba v Celju l. 1908 in l. 1909. Tisk Zvezne tiskarne. Cena 60 vin.)

Dve prav lični knjižici smo imeli o Tolstem in komaj smo vedeli o njih. Sedaj pa sta postali važni, ko je s smrtjo velikega misleca bilo vzbujeno zanimanje za Tolstega in njegov nauk.

Po vsem svetu se vrše sedaj akademijske, slavnostne večeri, predavanja, proslave, ne le prosvetna društva, tudi oficijelne državne korporacije, parlamenti, stranke, razni zbori in odbori slave spomin Tolstega. V Pragi se osnuje ruska knjižnica, ki bo nosila ime velikega ruskega pisatelja. To je gotovo najprimernejša proslava, ki ne izveni v besedah in govorih enega večera, ampak ima stalno vrednost. Jednako hvalevredna je organizacija ženstva, ki hoče s predavanji, knjižnicami in knjigami širiti nauke Tolstega. Najboljša popularizacija njegovih nazorov pa je mogoča po knjigah,

najsi že bodo njegova dela v prevodih ali pa knjige o njem. Nam Slovincem manjka obojega, dočim imajo drugi narodi v svojih prevodih večino njegovih del in poleg tega prevode Birjukova ali druga dela o njem. Zato smo bili veseli teh dveh knjig, ki nam za enkrat podajati vsaj nekoliko temeljiteje njegovo življenje in nazore. To je nam tembolj potrebno, ker se čuti klerikalno časopisje poklicano, da slavi spomin Tolstega z raznimi Bielohlavki in Hardeni. Ker se namreč samo neče izpostavljati, se sklicuje na take nemške avtoritete in prinaša njih posamezne izreke, češ, glejte: tako sodi o Tolstem Bielohlavek, tako Harden. In na ta način prinaša torkov „Slovenec“ poročilo o Hardenovem govoru, češ, Tolstoj je bil komedijant, ki je učil uboštvu, pa je sam vedno ljubil komfort in udobno življenje, ni bil nič bolj duhovit, kakor anarhisti, v nobeni cerkvi in državi bi ga ne trpeli, s Kristusom ga primerjati more le največja glupost. Take stavke prinaša „Slovenec“ in kliče „Edinost“ na odgovor, češ, ali slišite: avtoriteta Harden je govoril in mi soglašamo. Harden bi bil morda bolj kompetenten, kadar bi se šlo za slovenske Eulenburgovce, in takrat bi bil menda našim klerikalcem prav neprijeten, seveda

zdaj je dobrodošel, toda če je o Tolstem tako govoril, je to le njegovo osebno mnenje, ki pa kaže, da ni kompetenten govoriti o tem, česar ne pozna. Kompetentni so za nas oni, ki so z njim občevali in ki ga poznajo, ti pa govore drugače nego Harden in klerikalci.

Tudi njegov beg ni nikaka skrivnost, ampak ga popolnoma pojasnjuje njegovo pismo.

Zato je klerikalcem malo pomagano, če se opirajo ob take avtoritete. Tolstoj je vzel življenje resno, in ni delal komedije, češ vse resno pa je smatral vero in je bil zoper to, da se z njo dela komedija. Zato je nekaterim ljudem ime Tolstoj neprijetno in ga skušajo osmešiti. To se jim tudi lahko posreči pri ljudeh, ki jim je vera, Kristus in evangelij le sredstvo za politično reklamo; kdor stvar prav pozna, bo vedel, da je komedija z vero pri klerikalcih ne pa pri Tolstem, da t. zv. namestniki Kristusovi mnogo bolj ljubijo komfort in udobno življenje, nego Tolstoj, da je bil bolj duhovit, nego anarhisti, da bi ga lahko trpeli v vsaki državi in cerkvi, kjer pripoznavajo krščanstvo, da ni glupost primerjati ga s Kristusom, ampak je v toliko popolnoma opravičeno, v kolikor je današnjemu zopet od-

kril srečo vere in globokost evangelija, ker so cerkve z obojim delale komedijo ter s tem odvrčale od sebe ljudi, ki se niso mogli strinjati z njih političnimi cilji in nameni, ter je na ta način ataeizem in materializem imel prosto pot.

Zato, pravimo, smo veseli teh dveh ličnih knjižic in jih priporočamo vsem, ki hočejo poznati Tolstega, tudi klerikalcem. V knjigi: „Tolstoj kot učitelj“ nam kaže pisatelj pedagogične nazore L. Tolstega in njegovo šolo na Jasni Poljani. Šolo je ustanovil Tolstoj l. 1862. popolnoma po svojih nazorih. Vprašanje svobode v šoli je sicer važno pedagogično vprašanje, toda Tolstoj ga je rešil na kratko s tem, da je tudi šoli dal popolno svobodo. Zdaj pa pomislite: Svobodna šola. Kaka grozna beseda, kako strašilo za vse. Tolstoj pa je dosegel v nji nenavadne uspehe, otroci so se v nji razvijali popolnoma individualno in Tolstoj se je čutil le kot vzgojitelja, ki pospešuje razvoj otroka: učitelj uči kolikor more, učenec se uči, kolikor hoče, to je njegov nazor. Torej ravno narobe kakor je v naši šoli. V Ameriki so na več krajih poskusili s to metodo, Dewey, prof. v Čikagi je spopolnil to šolo in je podal družbi zgled socijalne in naravne vzgoje. Tudi v

* **Železniška nesreča.** V Willesdenu na Angleškem se je te dni zgodila velika železniška nesreča. V istem trenutku, ko je vlak, ki je prišel v London, obstal, je pridiral neki drugi vlak in trčil z vso silo vanj. Ena oseba je bila na mestu mrtva, nad 30 težko ranjenih. Dvajset železniških vozov je bilo skoro popolnoma razbitih. Ponesrečencem so podelili navoči zdravniški prvo pomoč, nakar so jih odpeljali v bolnico.

* **Lavina ga je zasula.** Ko je v torek zjutraj plezal Ivan pl. Kummer, sin tirolskega deželnega šolskega svetnika dr. Kummerja, na Veliki Venediger, ga je doletela velika nesreča. Pridrvela mu je nasproti velikanska lavina in ga potegnila s seboj v prepad. Rešilni ekspediciji se kljub velikanskim naporom ni posrečilo ga rešiti.

* **Kolera v Italiji.** V južni Italiji še vedno ni ponehala kolera. V mestu Palermo v Siciliji je tekem zadnjih 24 ur obolelo za kolero 8 oseb, tri so pa umrle. Epidemija se razširja zlasti med revnejšim ljudstvom. Vsi tujci so že zbežali iz letovišč. Splošno se sodi, da so varnostne zdravstvene odredbe skrajno pomanjkljive.

* **Dvoboj.** V nedeljo se je vršil v Parizu dvoboj pod zelo nenavadnimi okoliščinami. Časnikar Champagne in igralec Roucourt sta se v neki privatni družbi sprla in tekem prepira drug drugega takoj pozvala na dvoboj. Priče so izjavile, da se mora vršiti dvoboj takoj, in sicer s samokresom. Oba dvobojevalca sta na mestu odšla v bližnji park in tekem dvoboja padla smrtno-ranjena na tla.

* **Grozljna pisma.** Advokat dr. Ludovik Szalay, ki je zastopal znano morilko dr. Lewickę, gospo Janino Borowsko in je prevzel sedaj tudi zastopstvo gospe umorjenega učitelja Rybaka, je dobil od socialno-revolucionarne stranke več grozljivih pism. Dr. Szalay je vsa ta pisma izročil krakovskemu sodišču.

* **Požar na Reki.** V nedeljo ponoči je izbruhnil v hlevih posestnikov Petriča in Jerine v Reki velik požar. Zvonovi bližnjega nunskega samostana so takoj naznanili požar, nakar je kljub pozni uri prišlo na lice mesta več tisoč ljudi. Nad 20 konj je ušlo iz hleva in so dirjali po ulicah. Ogenj se je posrečilo pogasiti šele zjutraj. Škoda znaša 40—50.000 kron. Posestnika sta bila proti požaru zavarovana.

* **Pater Maczoch — oče.** Iz Čenstohova poročajo: V zaporu v Petrikovu je v sredo porodila Helena Maczoch, ljubica patra Maczocha, znanega čenstohovskega junaka in vdova njegovega brata, katerega je sam umoril. Vedno lepše reči.

* **Velikanska poverjenja.** V Kolinu na Nemškem so v torek aretirali notarja Güntherja, ki je obdolžen velikanskih poverjenj. V trenutku, ko so ga aretirali, je izvršil samomor in si pognal kroglo v glavo. Bil je na mestu mrtve. Njegova poverjenja znašajo približno 700.000 kron. — V Petrogradu je ravnatelj sladkornih tvornic, Saratov, poveril nad 1 milijon kron in pogbnil. Policiji se je posrečilo ga izslediti in aretirati.

* **Samomor.** V Salgotarjanu se je ustrelil eden najboljših ogrskih advokatov dr. Jakob Ziegler. Dr. Ziegler je bil že dalj časa umobolen in je svoje dejanje najbrže izvršil v trenutni blaznosti.

raznih naravnih šolah, kakor je Demolinsov zavod in drugi v Nemčiji in Franciji so sprejeli nazore Tolstega. Tolstoj ni bil vzgojitelj samo v šoli, ampak s celim svojim delom je hotel vzgajati. Otroško dušo je poznal globoko, zato so njegovi pedagoški spisi stalne vrednosti, njegove čitanke in pravljice pa bodo za vselej mladim priljubljene in poučno berilo.

"Tolstoj in njegovo poslanstvo" razpravlja o njegovem nauku in nazorih. Nekeč je Tolstoj celo noč plesal, kočijaž pa, ki ga je zunaj čakal, je med tem skoraj zmrznil. To je Tolstega globoko pretreslo. Ko je šel 1. 1875. v cerkvi carski oglaš, naj verniki molijo za zmago ruskega orožja, se je zgrozil nad tako vero. Zato je nastopil novo pot, učil je nauk ljubezni človeka do človeka in se postavil proti vojnjam, kjer se more ljudje med seboj in kličejo Boga, da bi blagoslovil njih delo. Svoje poslanstvo je Tolstoj vestno izvršil. Sila, ki se je dolgo časa budila v njem, je naposled zmagala. Bila je to ista božanska sila, ki je silila vse velike duhove, da so iskali resnice.

Obe knjigi sta preloženi v lepem zelo čistem jeziku in sta vsakemu razumljivi, zato njima želimo mnogo čitateljev. Želimo pa tudi, da dobimo še kaj prevodov Tolstega del, ki najjasnejše govore o Tolstem in njegovem nauku.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Novi avstrijski poslanik v Parizu.

Dunaj, 8. decembra. Dosedanji avstrijski poslanik v Vatikanu, Szecheny je imenovan avstrijskim veleposlanikom v Parizu.

Protestno zborovanje nižjeavstrijskih pomožnih zdravnikov.

Dunaj, 8. decembra. Danes so imeli na Dunaju nižjeavstrijski pomožni zdravniki velikanski protestni shod, na katerem so odločno protestirali proti temu, da bi nižjeavstrijske bolnišnice prešle v upravo deželnega odbora. Na shodu je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se mora vsem avstrijskim pomožnim zdravnikom dati prilika prakticirati na dunajskih bolnicah. Zdravniki so obenem odločno protestirali proti temu, da bi bilo število pomožnih zdravnikov na dunajskih bolnicah sistemizirano, ker se s tem onemogočuje prakticiranje absolviranih dunajskih medicincev.

Pasivna resistenca avstrijskih državnih železničarjev.

Dunaj, 8. decembra. Danes se je vršilo na Dunaju veliko zborovanje avstrijskih državnih železničarjev, na katerem so isti protestirali proti zavlačevanju njih zahtev od strani vlade in izjavili, da prično takoj s pasivno resistenco, kakor hitro se vlada ne uda. Potrpežljivost železničarjev je sedaj že prenehala, zato so pripravljeni posluževati se najhujših sredstev. Shoda sta se udeležila tudi državna poslanca Stölzel in Weidenhofer, ki sta pa izjavila, da vlada v sedanjih razmerah ne more ugoditi željam železničarjev in da nato sploh misliti ni. Zborovalci so to poročilo sicer vzeli na znanje, a obenem pa sprejeli resolucijo, da v slučaju, če vlada ne obljubi, da ugodí njih zahtevam, prične s pasivno resistenco. Izvoljen je bil tudi poseben komite, obstoječ iz 16 članov, ki bo sklepal, ali ne bi železničarji pričeli s pasivno resistenco že 12. decembra.

Afera Ungern-Sternberg.

Petrograd, 8. decembra. Na mesto dosedanjega avstrijskega vojaškega atašea v Petrogradu Spanocchija, je imenovan stotnik Hohenlohe. Baron Ungern-Sternberg, ki je bil v zvezi s Spanocchijem in bil obsojen na štiri leta težke ječe, sicer ni vložil pritožbe na kasacijski dvor, vložila pa sta milostno prošnjo na carja njegov oče in sin. Baron Ungern-Sternberg pričakuje, da bo še pred izgnanstvom v Sibirijo, pomiloščen.

Pasteurjev zavod v Parizu zgorel.

Pariz, 8. decembra. Včeraj ponoči je v glavnem delu slavnega Pasteurjevega zavoda v Parizu nenadoma zbruhnil požar, ki se je strahovito hitro razširil. Predno je prišla požarna bramba na lice mesta, je bilo glavno poslopje že popolnoma v ognju. Škoda je velikanska. Vzrok nenadnega požara še ni natančno znan.

Aretiran vohun.

Straßburg, 8. decembra. Včeraj je bil v Straßburgu aretiran neki nemški podčastnik ravno v trenutku, ko je prejel od nekega Francoza 500 frankov, zato ker mu je izročil neko strojno puško.

Prazna kardinalska mesta.

Rim, 8. decembra. Vsled smrti kardinala Segne je izpraznjeno sedaj ravno 20 kardinalskih mest.

Kuga v Mandžuriji.

Petrograd, 8. decembra. V Mandžuriji se kuga strahovito hitro razširja. Med ljudstvom vlada strašna panika. Pomanjkanje zdravnikov je splošno, tako da so zdravniki, ki so na razpolago, silno preobremenjeni z delom. V Petrogradu je občinstvo jako razburjeno, ker se boji, da se kuga ne zanesse tudi v glavno mesto. Zdravstvene komisije so odredile v Petrogradu najboljše varnostne odredbe proti kugi.

Skladišče bomb.

Napolj, 8. decembra. Napoljska policija je danes izsledila pri neki perici veliko skladišče bomb, katere je takoj zaplenila. Aretiranih je že okoli 20 oseb. Pričakuje se še nadaljne aretacije. Policija domneva, da je prišla na sled veliki zaroti, katere namen pa še ni znan.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Kupujte „JUTRO“!
Izvod samo 4 vinarje.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri večer.

Prazne že rabljene škatle v vsaki velikosti in množini se prodajo v modni trgovini P. Magdič v Ljubljani, nasproti glavne pošte. 419 10 5

Moška obleka in perilo se prod. Kje, pove inseratni biro „Jutra“. 409 10—5

Dijak iz četrte, pete ali šeste realke se išče za inštruktorja. Naslov pove inseratni biro „Jutra“. 429/4—1

Spretna šivilja želi posla po hišah. Dopise sprejema inseratni biro „Jutra“ pod „Šivilja“. 430

Harmonika malo rabljena, na tri vrste, se prod. Zaloška cesta 13, II. nad. 422/2—2

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGENIGG

sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 5.

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova ulica, v bližini realke.

Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapetiranja pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih lesenih roló, žaluzij in železnih valjčnih zastorov.

Velika množina

izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno na razpolago. — Priznalna pisma, ceniki na zahtevanje brezplačno.

Hotel in restavracija „Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom Ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v :: neposredni bližini kolodvora. ::

Restavracija je moderno urejena.

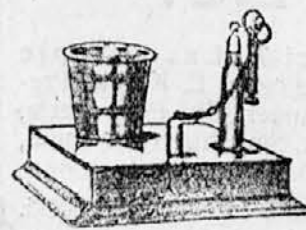
Mir in točnost zajamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant

lastnik.

Vl prihranite denar! Automatični namizni prižigalnik

(pora ben tudi kot žepni prižigalnik) oblastveno zavarovan, izvršen iz krogel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! **K 3-80** Lepo darilo!
JOSIP SCHUNDER tehnična pisarna Dunaj XIII., Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se samo po poštne povzetju. — P. n. restavraciji in kavarnarji izjemne cene.

Najboljši pokončevalec
mrčesa je brezdvomno
F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši,
stenice, ščurke i. t. d.
- pod garancijo. -

Naroča se:

Dunaj XV.,
Fünfhausgasse šte. 5.

Božična darila!

Predno si nakupite božičnih daril, blagovolite si ogledati še moje izložebe in presodite cene! Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se vam dajo drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se bodele takoj, da si nabavite svojih potrebščin le pri trvdki

H. Suttner, Ljubljana,
Mestni trg ali Sv. Petra cesta

Špeeljalna trgovina najnovejših precizij-skih ur (s spričevali točnosti) svoje lastne tovarne ur v Švici z varstveno znamko „Iko“. Največja zaloga ur, zlatne in srebrne, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga, kakor: nastavkov, jedilnega orodja itd. itd., vse v najmodernejšem slogu.

Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Na pismena vprašanja se odgovarja z obratno pošto. — Telefon št. 273. — Brzojavni naslov: „H. Suttner“. Cenik zastoj in poštne prosto!

Stavbišča

na prodaj!

Še nekaj krasnih stavbenih parcel v sredini mesta na vogalu Kuhnove in dr. Val. Zarnikove ulice.

Opozarja se, da imajo stavbišča vsled suhega peščenega terena, solnčnate lege ter vremenskega zavetja najbolj ugodno stavbno lego. — Poizve se pri lastniku Kuhnova cesta št. 5.

Eternit

ETERNIT-tovarna

Patent HATSCHEK

Najboljše pokrivanje streh.

Generalni zastop: V. Janach & Comp., Trst.

Glavna zaloga:

T. KORN, Ljubljana.

Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastoj in franko, ako nam v namen razpošiljanja naših cenikov pošljete

100 naslovov (edino z dežele, ne iz glavnih mest)

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarskih uradnikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, bolje situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti

Leopold Weiss, Dunaj II. Hofenedergasse 1.

„Mayola“

Chevreaux-svetla-krema
za čevlje vseh vrst usnja!

Mayola je voščeno-oljnata krema;
Mayola se vsled tega nikdar ne vsuši;
Mayola se sveti takoj brez truda;
Mayola konservira vsako usnje;
Mayola ga naredi nepremočljivega;
Mayola svetloba drži dolgo;
Mayola je zajamčeno prosta kislin;
Mayola omehča najtrše usnje in ga ohrani mehkega;
Mayola je najcenejša krema;
Mayola se namaže nalahko na čevlje, se z mehko krtačo krtači in z volneno čunjo odrgne. Vspeh Vas iznenadi;

Mayola se dobi v vsaki trgovini;
Mayola je varstveno zavarovana;
Mayola se izdeluje edino v kemični tovarni

RUDOLF MAYER, kemik
Asch (Češko).

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

FRANC FUCHS

Dunaj XIII/3, Hütteldorferstrasse št. 135

Kuč za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino kuč najboljšo sredstvo.
5 kg franko K 4.—.
Br. Novakovič, Ljubljana.

**Vsaki petek sveže
morske ribe**

v restavraciji „PRI LIPI“.
Pristna dolenjska in štajerska vina. Mrzla
in gorka kuhinja vedno na razpolago. —
Sprejema se tudi abonementi na hrano.

**Zagrebski
Franck**
kot lovarniško znamenje
priporočujemo kot priznani **najboljši** priradek
za kavo!

**Český hostinec v
Terstu**

Alla Meridionale

**Češka gostilna v
Trstu**

„JUTRO“
neodvisen političen dnevnik
se prodaja povsod
samo po 4 vin.

A. PERSCHE
Ljubljana,
Pred škofijo št. 21.

priporoča
veliko zalogo

raznih nakitov, perilo za gospode in dame,
specijalitete zavratnic in nogavic; steznik
„Directoire“ P. D.

Zapravljivec je

kdor svojim ljudem dopušča, da kurijo z drugim pre-
mogom, kot šentjanškim.

Šentjanški premog

je namreč poleg tega, da ima izvrstno gorljivost, tudi za 60 vin. pri
100 kg cenejši, kot vsak drug premog. Prodaja se namreč na drobno
v hišo dostavljen in to samo v mestnem okrožju

50 kg po K 1.20.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici 7., I. nadstropje
sprejemajo naročila sledeče tvrdke: Ivan Babič, Dolenjska cesta, E. Kavčič, Pre-
šernova ulica, Leskovic & Meden, Jurčičev trg, I. Mencinger, Sv. Petra cesta,
B. Sevar, Sv. Jakoba trg, A. Sušnik, Zaloška cesta, Fr. Trdina, Stari trg, Ivana Tonic,
Tržaška cesta, Uradniško gosp. društvo, Kongresni trg.

Naročila in denar za premog za Šiško sprejema g. Lud. Kotnik, trgovec v Sp. Šiški.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Svilnato blago

baržuni, pliši, tančice, čipkasto blago, čipke,
vložki, svilnate vezenine, jabots šerpe, damski
ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti tra-
kovi, pozamentirja, porte, žnore, resice, dišave,
mila, vedno najnovejše in v največji izberi
Modna trgovina P. MAGDIČ, Ljubljana, naspr. glavne pošte. 5

**Največja božična
okasion prodaja**

v konfekciji za dame in deklice, ter
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke. Primerna koristna darila.
Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ,

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ustanovljena l. 1882. — Telefon št. 185.
Poštne hranilnice na račun štev. 828.405
Ogrska poštna hranilnica štev. 19.864

**Kmetiska posojilnica
ljublanske okolice**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Ljubljana, Dunajska cesta 18
v lastnem zadrugnem domu
je imela koncem leta 1909 denarnega
prometa K 83.116.121.11
upravnega premoženja
K 20.775.510.59

obrestuje hranilne vloge
po 4 $\frac{1}{2}$ %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000. Rezervni zaklad K 400.000.
Posojuje na zemljišča po 5 $\frac{1}{4}$ % s 1 $\frac{1}{2}$ % na amortizacijo ali pa po 5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije;
na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov

Tovarna vozov

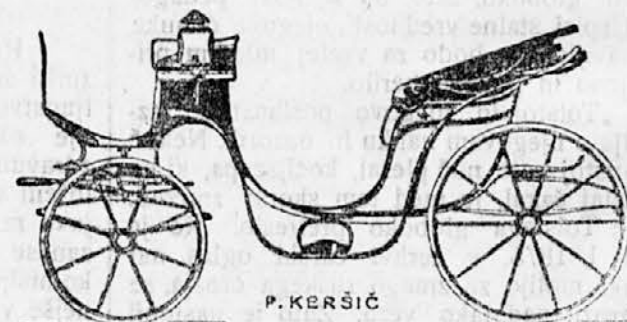
Peter Keršič v Sp. Šiški

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in
popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.
Že rabljeni vozovi se jem-
ljejo v račun.

Delniška glavnica:
K 5.000.000.
301—46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fond:
K 450.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ %.